

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu hetilap.

Megjelenik minden vasárnapon.

(Egyes száma ára 10 kr.)

Kiadó-tulajdonosok: Lukács Ödön és Vitéz Mihály.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 ft.
Fél évre 2 „
Negyed évre 1 „

Szerkesztői iroda és kiadói hivatal, — háza a lap szerkesztését tárgyalóalkalmatoknak, úgy szinte a hirdetések a minden társadalmi közérdeket, — a helybeli ref. tartásnak.

Bérmontion levelek csak ismeret kezéből fogadtatnak el.
A kéziratok nem adnak vissza.

Kiadói hivatal.
Minden példánydíjmentes egy előfizető, mint hirdetői díjak:
Vitéz Mihály penztárnokhoz
Kecskeméti Irodai Intézetnél.

Hirdetési díjak:

Minden 4 hasábjos post-sor egyeztetési díj 5 kr., társadalmi 4 kr.

Törlődésen hirdetések társadalmi tartás, kedvezőbb feltételek alatt eszközölhetők.

Minden egyes felkiadás után kiadóhílték 30 kr.

A nyílt-térben minden három hasábjos garmond-sor díja 20 kr.

Az előzetők, a hirdetések megválasztásánál, 20%nyi kedvezményben részesülnek.

Előfizetési felhívás

SZABOLCS

1875-ki utolsó évfolyamára.

Figyelmeltetjük s kérjük t. olvasónkat előfizetéseik megújítására s hátrányaik bekvádrására!

Előfizetési feltételeink a lap homlokán olvashatók!

Előfizetési díjak Kecsémésére Vitéz Mihály penztárnokhoz küldendők Tisztelettel, Nyiregyháza, szept. 25. 1875.

A szerkesztőség.

A sajtó alásülyedésének okairól.

Minden előglatlan vizsgáló előtt komoly, de leverő bizonyosságként tűnik fel azon körülmény, hogy a sajtó, — tekintve különösen a hirlapirodalmat, — mélységesen alásülyedt egy névvel közegeiben, s végkép elveszté minden tekintélyt!

A ponyvairodalom kezd sükebb térére szorított, de e helyett nagy mérvet ölt a napi sajtóban a zugfirkászat, egy minden nemesebb csejéről lemondott, otromba piszkolódással és megrendítő személyeskedéssel fajult, erköletelen valami, melynek méltó nevet adni tilt a szemérem és az irodalmi etiquette!

Évek óta foly már hazánkban a sajtó magasztos feladatával homlokegyenest elnehezült, eme megvetendő irány, a nélkül, hogy a hivatottak gondolkodtak volna módokról és eszközökről, melyekkel a sajtóban elharapózott rákénét kivágni leheme!

De honnan veszi ezen közösen ismert baj eredetét? Mi oka annak, hogy a sajtó, az irodalom szentekszentébe sáros

lábakkal, galád fegyverekkel tolakodik egy névvel kontár, hogy ott szentegőrt-rést kövessen el?!

Oda akarok ez alkalommal mutatni a baj kufforrására!

Első baj mindenesetre az, hogy korunkban a ki egy tollat fel bír emelni, s le tudja írni úgy a hogy nevé, össetudt tákolni egy mondatot szófűzési s helyesírás hibákkal telten, már az írónak tekint magát! S hirlapiról lesz „önmagával hasonlónak”, mint k öltö a „borzas vargának”. . . . Önbirálat, képzetség szöbe sem jönek! Egyik vakmerő példája a másikat bátorítja fel, s támad egy egész had gunyjárva, alásülyesztésére a sajtónak, hirlapirodalmának. —

Természetes dolog, hogy a hol a képzetség, tanultság és tehetség hiányzik, és mégis írni kell, ott egy névvel érik az irodalmi szörnyesülteket! hol érvek ellenbe érveket nem állíthat a bárgyu és tudatlan, és mégis írni kell: ott igénybe vétetnek oly galád fegyverek, minőkötől még egy lebutj hőse is visszaborzadna!

Egy valamire való iskolás gyermek megvetné társával való perlekedésében azt a hangot, a csufolódásoknak azon számánál nevétség nemét, melyvel e sárban fetregő gyász irodalmárok az érengyt. becseület, tiszta jellemet, igazlyiget megtámadni és pellengérszerű állítani kinos erköködés közben törekszenek.

Érzik tudatlanságukat, azért elrejtöznék mélyen a névtelenség palástjába, hogy megvédjék magukat a közvélemény megvetésétől, a szégyenpirtól, méltó bünitetésüktől, melyet csak korbácscsal lehetne ad hominem végrehajtani!

A másik, az előbb felelített oknál nem esekélyebb ok az, hogy jellemtelen, világ előtt megbélyegzett emberek adják el bérszolgáikat tolluknak, tehetségüket, kiknek nincs többé mit vesztőjük, ugyan azért nem riadnak vissza a leggaládabb irodalmi handabandáktól sem. —

Ezek még veszélyesebbek, mint a bárgyuk, tudatlanok mert itt a gonoszág már észszel és tanultsággal van párosulva. — El kell szörnyükdödni az embernek,

méltóvá tegyen magamat felölem hitt jóakaratu véleményére!

— Már megint szerénykedik! Pedig lássa ez nem jól áll magának! Vannak emberek, kikkel csak egy pillanatra kell találkunk, hogy bizalmunkkal megajándékozzuk! Adja ide kezét, fogadja el barátságomat! Biztosítom felöle, hogy nem fogja megbánni azt!

Ede remegve nyújtotta jobbját, s Cizcelke bájos kacsóttól hűvel csókolta meg!

Eközben jelentik, hogy a hangversenyhez minden készen van, csak Tornyai urat várják, Ede karját nyújtá Cizcelkelének s bevonultak a nagy terembe, hol az ifjak látván Edének karján kijelteni a bájos házi kisaszszonyt, határozottan kifejezték arcukon e körülmény felett való nem tetszésüket.

Ede feléltap az emelvényre, és szünni nem akaró tapsokkal fogadtattott!

A mint vonóját keresztül fektette hegedűjén, s egy művészi futamot tett azon, mely esend lett a szöbában! . . . volt valami lehatatlan és elragadó kellem az Ede fellépésében, mely soha se tévesztette el a női szívek hatását! Láttunk már kevésbbé rokonszenves művészeket, szónokokat, kik a szereplés pillanatában elragadó szépek voltak! Mi ez más, mint a művészi lelkesedés, mely mint egy átszellemülté teszi az arcot, s a közönségre hódító varázsi gyakorol, mint egy ellenállhatatlan delej folyam.

Ez töközöttöt vissza Edének arcán is. A midábar végetével, mely Edéneknek saját műve volt, virágcsokrot és koszorú hullottak Edénk lábaihoz, a lelkesedés leírhatatlan volt!

A házikisaszony a lelkesedés zajának, a tetszés kifejezés zugásának csilapodtával

midőn olvassa a napi sajtóban a furfangos sophismákat, a tiszta nyílt igazságnak, a legnemesebb érdekeknek, ama konok, szötszándékos félreccsavarását, a közvélemény félrevezetését, a minden kritikán alól álló, undorított személyeskedést, melytől korunkban csak úgy hemzseg a hirlapirodalom!

Nem szent ezek előtt a napfény tisztaságú érdem, nem a legnemesebb törekvés; hanem igenis imádat tárgya ama darab koncz, melylyel jellemtelen életöket tengetik, melyért elég vakmerők a napi sajtót irodalom helyett irodalmi szemétdombbá alacsonyítai!

Sajnos dolog, hogy mindezek kevésbbé érdeklik a hivatottakat! Itt-ott látnak, olvasunk ugyan egy-egy jogos felajdulást, de a jobbák még nem érzik magukat egyesülésre hivatottaknak, holott csakis ez által lehetne e rákénét kiirtani, s a sajtó szentélyét az efféle szeméttől megtisztítani. —

Ezennel megsürgetjük az „országos hirlapirói egyesület” előleges értekezletén megbízottakat, hogy a rájuk ruházott kötelességeket teljesítve, — miután a követválasztási izgalmas napok már úgy is eljártak, — vigyék tovább az „új-ságirói egyesület” ügyét! S a határozat értelmében hova-elébb eszközöjljék az alapszabályok elkészítését!

Különösen felhívjuk a „Kassabauji közlöny” derek lapitársunkat, mely ez eszmét az elsőközött magávévá tette, hogy ez ügyet erőlyesen sürgetni s támogatni ne terheltelessék.

Lukács Ödön.

KÖZÜCYEK.

Nehány szó a hazai hölgyközönséghez.

A legelőszöbb és eddig a legtökölétebb nő-ruházászat elcsajjattása érleleken.

Tisztelt hölgyközönség!

Komoly irányban fejlődő korunk szelme, a társadalmi életnek előhaladt mivel-

félállott, oda lépett Edéhez, ki épen akkor szállott le az emelvényről, haja melől kitépett az oda oly művészi izléssel elhelyezett gyönyörű virágcsokrot, de a közönség meglepésében közben e szavakkal nyújtá át Edének!

— Fogadja ifju művész elismerésem jelel e csokrot, melynél sokkal nagyobb becse az érzelmek azon gazdagvirág virága, melyet hegedűjének varázshangjára e pillanatra támasztott sziveinkben! Legyen e virágcsokor a legcsekélyebb jutalom, a legjelentéktelenebb emlék azok között, melyeket ragogó művésztésze jogosan kiérdemél.

Ede remegve kezeikkel vette át a virágcsokrot, melylyel Cizcelke egy pár seiyem aranyhájszállt is kitépett e válasszalt: — Mélyen megtisztelő s egyszersmind megható rám néve ezen pillanat, s biztosítottam Nagysádot, hogy e drága emlék becsesebb leend előttem minden másoknál, s ezt a világ minden gyémántjáért sem tudnám oda adni!

Az urfi cskák görbe szemmel nézték ezen kitüntetést, a közönség tapsolt, a gyermeköket háiványozó szülek karjaikat öleltek a kedves leányt.

A hangverseny pár óra alatt véget ért s a közönség vaasorához hivattott!

Cizcelke maga mellé tette Edét, az udvarlók serege majt kipukkant mérgében. Vacsora után tánc következett.

A házi kisaszony nem akart táncolni az udvarlók majt letaposták egymás tyukszemét. Végre majd Ede megszánta öket!

— Hát Nagysád talán nem szeret táncolni? —

— Dehogy nem, de miért akar elküldeni magától, midőn én oly jól találok magamat társaságában?

séggel megszorodott szükségei az ábrándok és elmékedések teréről a tettek, munkák és gyakorlatok mezejére szölitnak minket. Úgy látszik, hogy az emberiség kitötte magó a száj, könyömlé és fellegvárának kapkodó első ifjuság korából; higgadtanban kezd gondolkodni, kezdi életviszkéséget felfogni, belátni és azoktól önmunkássága által gondoskodni.

Alig van a társaságos embernek fontosabb szüksége, mint a ruházat. Ez föleg a nőnemmél, nemcsak évszakonként, s nemcsak az életkorhoz képest, hanem a nap minden negyede, a környezet, a társalgás nemei stb. szerint levén változandó, a háziúskséget legnehezebben betöthető rovatát képezi. Elölekö háznál, föleg hol a családunk több nótágia van, bátran lehet az összes kiadás felét női ruhákra számitani. Az is tudva van, hogy a kelme megvársírása után még az elkészítés szinte annyi pénzt veszen igénybe, söt sokszor megtörténik, hogy a kelme ügyetlen kezébe kerülvén, mikor elkészült a ruha, szépizlési tulajdonosnő igényelmek meg nem felel, — s a költség kárba megy.

Mily szerencsés család, melynek nótágjai saját gyenge ügycsáikkal készíthetik el öltönyeiket. Mennyi pénz kiméltetik meg az által, mennyi kelemetlenség hártatik el a családlórl! Mert közönséges dolog, hogy föleg tünep és társas vigalmak idöszakában sokszor elkérik a szabó az öltözékek, sietve és rosszul sem képes a felvállalt munkát kelő időre elkészíteni, — s ekkor aztán van bosszuság a női világban!

A társadalmi életben naponként szaporodó szükségek, az ezek által kimerített pénzkészletben mindinkább mutatkozó hiány és korunknak a gyakorlati életböcséségre hajló irányai azon kihatást nyújtják, hogy nem mesze van a kor, midőn nőink a férfi nemű nő szabókat háttérbe fogják szoritani, és akkor többé szükség nem leend a női szabókra.

Ezen nő-ruházásbási oktatásom minden eddig tanított módoakat és tabellákat felölmül.

Az én nő-ruházásbási oktatásom a amerikai mód-s rendszer szerint történik, melyet én sok éven át folytonos szorgalommal tökölyesbítettem, hogy a tanulni vágyóknak az elsajjattásra annál könnyebben segédkeztet nyújtsak; ennek alapján most minden hölgy 2 hét alatt, naponta 2 órával, divatlap után, sajtát, vagy más testétre, — képes a ruhát kirajzolni és kiszabni.

A tantárgyaim kövöttek: 24 féle divatu derekszabás, azok a legdivatosabb nemzeti viseletek köröböl vannak ösözálítva. Azután többféle szoknyák, tunikók, ujjak, pallekók, gallérok, háló reklík, ingek s köté-

Bizony jól találta ott magát Ede is, annyira, hogy a Boriska alakja kezdett előtte egészen elhálványodni! . . . Híjjába! . . . Ilyen az ifju szav! Szeret és feled, gyakran egy rövid nap alatt!

— Hátha én kérem fel nagysádot egy tánczra? — kérdeze Ede!

— Oh az egészen más lenne! Nem tudtam, hogy szeret tánczolni!

A tánczeremben megszöltat a zene! S halatlan! az udvarlók nagy bámulatára Cizcelke-látjuk Ede karjain, a mint keceses el eragadolag megkezdte a csárdást!

— Ez már mégis sok! suttogják egymás közt a lovagok! Hiszen ez nyilvános szerelem! Hogy kitüntetett az a haszontalan muzsikust, hanem talpon legyetek fiuk! Ezt a gyereket meg kell előtte megszünetíteni!

— De hogyan? — Kérdi a másik!

— Bízottok reám! Szölal meg egy hirtelen barna göndör haju gyerek, majd elbánk én vele!

A táncz véget ért!

Ede és Cizcelke ismét egymás mellett foglaltak helyet!

Alig ültek le, már mellettök termett a göndörhaju demdi.

— Nagysád igen jól találhatja magó e domine társaságában, hogy még az illemlől is megfélejtétek! — intéze szöros megjegyzését Cizcelke-hez! A szöros, göromba megjegyzésére még nem érkezt a fuliga elpirult nő felélni, midőn már Ede előtte állott a lovagnak, meghajta magát illedelemesen.

— En uram Tornyai Ede vagyok, ha még eddig nem tudta nevetem, bátor vagyok önök ezt kijelenteni, azzal jobbját az ifju vállára tette, s a fogás, melyet az arczabán mit sem változó Ede kezötöl érezt, kézzel fogla-

TÁRCZA.

Egy család története.

(Regényes korrajz.)

II-ik kötet.

III. Rész.

A dicsőség tetőpontján.

(Folytatás.)

— Hát ez ifjak annyira nem tördnek semmi a szellemi mivelődéssel, hogy egyáltalán nem olvasnak?!

— Nem, mert ez sem urias! De nincs is aztán ezeknek egy csepp emelkedett gondolkodásuk sem! A mi pedig a kivétel, a nemesebb érzést illeti! egy kis szenvedélyes vagy a magasabb dolgok, a művészet iránt! Na ezek egészen ismeretlen világrész előttük. Azért lássa oly jól esik, hogy szöt válthatok önnel, hiszen egy művészesk lángoló, magasztos érzelmeinek kell lenni! És én egy rokon lélek, rokon szív után vágyódom, oly sok és hosszú nélkülözés után.

Ede egy pillanatra zavarba jött e nyilatkozatra, hiszen ez majd olyan, mintha szellemi vallomás lenne! De azután enyit ly hirtelen még se mert e nőrel feltenni, hanem úgy érezte, hogy a bájos Cizcelke társasága igen rokonszenves, és igen jól találta mellette magát.

— Nagysád! folytató Ede kevés szünet mulva, — én valóban örölkö rajta, hogy rólam előleges és ly szép véleménynyel van, kedvesebb kötelességem alig lehet, minthogy

nyek stb. összeszámolhatatlan tárgyak, melyek ide feleslegesnek tartott igrtani.

S hogy azonban e tekintetben kevésbé vágyakozóknak is könnybeszedő eszközök és cselző eljáratok, úgy határozom, hogy a tanítási díj részletesezt mellett is történ-hessék, és pedig előlegesen beíratások csak 3 ft. o. é. kötetik ki, míg a többi a betanulás után havi törlesztésben 2—3 forintjával is felvétetik. S ha netalán ez idő alatt más városba költözöm, az esetben az általam előre meghatározott helyre küldhetik, mindaddig, míg a meghatározott tandíj le nem jár.

Ezen oktatás díja — személyenként — társaságban az egész kitanítást — nagyon mérsékelt áron — csak 15 forintban állapították meg.

A kik pedig „Chablon” szerint a nő-ruha-zabási oktatásban azért, hogy az olcsóbb és közönségesebb, — önjátanak részt venni, ezekben az oktatási díja csak 10 forintban állapították meg, — mely szabást 3 tan óra alatt lehet elsajátítani. — Az oktatási hely az alakuló társaságot feltételeztetik.

Egyuttal kijelentem, hogy a női közönség meghívására bárholva az országban elme-ened a fentírt feltételek mellett. A felhívásokat e lap felőlés szerkesztőjéhez két hét leforgása alatt kérem intéztetni.”

Gusztynyi Sándor,
vándor nő-ruhászabási rajztanár.

Tisztelt Szerkesztő ur!

A „Szabolcs” f. évi 35-ik számában közölt azon híre vonatkozólag, hogy „Berczel közönségben keleti marhavész ütött ki” arról értesíthetjük az olvasó közönséget, miszerint hála Istennek a közönségnek semmi alapja nincs; mert a keleti marhavésznek nemcsak eddig, de jelenben is még csak híre sincs; sőt a megyei állatorvos ur által f. hó 23-ik napján a marhák vizsgálatán — egészségesekek találtak — azt pedig, hogy lucernától egy marha felülvizsgálva marhavésznek kiáltani, — s vele az előjáróságot s az összes közigazgatási közegek compromittálni — igen nagybáha; minél fogva tudósított figyelmeztetjük, hogy legből kapott, kivált oly hírek közlésétől, melyely az egész országot rémületbe ejti, jövőre jobban óvakodjék.

Ezek közlésére felkérjük tisztelt szerkesztő urat.

Berczel község előjárói. 1875. szept. 24.
Somogyi Imre s. k. **Görömbi Péter**
jegyző. bíró.

Törökországi levelek.

Társadalmi tanulmányok a magyar előből.

Madzsar Ben Mohamed kedves barátomnak
Stambulban.
(Folytatás.)

Ez alkalommal a „civilizációt” mint „életmentő” akarom neked bemutatni.

Sajnálom, hogy gyémántgyűrű aranytollam nincs, sem a ludszárnyakból kitépött, s általam sajátkezűleg megszártott toll, sem a falusi bakter-lánczájához hasonló alaku „Wiener-Feder”, melyely rendelkezem, nem méltók e nagyszerű tárgy rajzolásához.

A honi gyártmányú libatoll, munka közben is szeret fecségni. Örökösen suttag, perczeg; beszéd nélkül nem tud úgy pillantni is ellenni, mint „liba” korában.

*) Tiszteltelt kérem e cikk felvételére mindazon szerkesztő urakat, kik ezen tanítási ügy hasznos voltáról meggyőződve vannak. **G. S.**

tólaz bebizonyította a főfeszkedő gavallérnak, hogy azok a kezek nemcsak a vonót szokták forgatni.

— Örülök, hogy van szerencsém! dadog a gavallér s eltávozott, azzal Ede folytatá a társalgást, mintha misem történt volna! — Lássá kedves Tornyai, ilyenek ezek a mi fiatal emberünk! Bocssáson meg e mivelletlen ficznónak gorbombságierit, s igérje meg nekem, hogy nem lesz ebből a csekélységből semmi perpatvar!

— Hát ugyan mi is lehetne Nagysád? Megmondtam neki nevemet s punctum!

— De tudom én, hogy mi szokott az ilyenekből kifolydani! Párhaj! De igérje meg! ugy-e, hogy nem fogja azt keresni?

— Becsület szavamat adom, hogy nem fogom az okot keresni, válaszolt Ede.

— Látja! tudja Isten, de én nekem oly sütet előzgetem van! Tudja Isten miért, de én oly melegen érdeklődöm az ön sorsa iránt! Bocssássa meg öntesítem meg! De érzem, hogy o vonzalom, melyet ön iránt érzek, több a barátságánál, több a rokonszenvnél, álmódja meg, hogy mi lehet az a szép álmódok!

Ede forró csókot nyomott a bájos tündér bárony kezére s a távozon felelté merengő, ábrándos tekintetét.

Ejfel elmult, a hölgyek mindnyájan aludni mentek! Csak az öreg és ifju urak mulattak még a tánczterem melletti szobában.

Ede közöleg nyitott! Az ifju urak meglehetősen be voltak állítva, búszkén végig mérgezték Edét tekintőkkel, csak az öreg urak szívesen engedtek neki helyet körükben.

Epen a más napra tervezett nagy agarátszról folyt a beszéd. Mindenki saját lovait és agaráit dicserlte! A holnapra fogadások történtek.

Valjon mit tud örökösen suttagni? Talán azon korról mesél, mikor hajdan, a rómaiak irántuk a legnagyobb tisztelettel viseltették, azért, hogy lármdjukkal a capitoliumot megmentették?

Vagy kérdék, hogy a magyarok szinte oly nagy, vagy talán még nagyobb tisztelettel viseltettek irányokban, mint a rómaiak; minek bizottsága azon állapot is, hogy a falusi gyermekek, fiúk, leányok, s a beszedés libák egyenlő nevelésben részesítettek, a faluügyi pázsitokon; Rousseau elve szerint, a természet ölében tavaszról őszi, együtt erősítik izmaikat, a zöldre pletta báronyán, s vesznek légfordót, a nap éltető sugaraiban?

Vagy, azon jótéteményről szól, melyet a libák az iskolás gyermekeknek szereznek, midőn ezeket, libaóráz úrügye alatt, megmentik az iskolázatás terheitől, a nyírfalomborzástól, ház s ful huzogatóstól, a káprázó szemeknek a tánczó butkúkkéi küzködésétől?

Vagy elbizakodásban tetszeleg önmagának, hogy mivel az emberek nagy része úgy van meggyőződve, hogy a tanulás át a gyermekek testi fejlődésének egészségének, s mivel e szerint a libák még mint egészség és életmentők is szerepelnek, azon tisztelet, melyely a nép a libák iránt viseltetik, nagyon is kiérdemelt?

Vagy zsebmécsdik, hogy bár Magyarországon a „libák” kellő mennyiségben tenyésztenek is, de ok, tett jó szolgálataik fejében, már azért is, mivel a kényelmet szerető embereknek tollaik által kényelmes pihenő helyet nyújtanak, megérdemelnék azt is, ha a Mártonnap tisztelettel felszabadítottának; mikor t. i. a libák iránti tisztelet felmondatik, mivel a világot igazgató önérdék elv előtérbe, a gyermekek, az ideig, míg ajövő tavaszok urja beszedés libák jönnek az életre, az iskolába küldetnek; a felnevelkedett libák pedig, Sz. Márton tiszteletre megáldoztatnak, hogy mellcsontjaikkal meg lehessen jósolni, fehér vagy fekete leendő a következő téli?

Vagy midőn mérgesen perczeg, talán haragszik, s munkaszünetelni akar? hogy o bizony meguntá már az emberek számára százsor ezerszer leírni ugyanazon tárgyat, töltögetni a Danaidák hordóját, vagy üres szalmát csepelelni, mivel a tapasztalat szerint legalább is 2000 év szükséges arra, hogy egy igazság fényugár behatoljon az emberi koponyába, mint ezt Aumale herczeg példája bizonyítja, ki azt hiszi, most fedezte fel azon igazságot, mit a történelem 2000 év előtt megirt: „Rómában az erkölcs legtisztább volt a szabadság korában, a katonai fegyelem is akkor volt legnagyobb; s a munka hazafiai kötelesség, ha bár az ember herczeg legyen is.” A lapok dől betükkel szedték a herczegnek ezen beszédét, „mily nagy lesz — ugymond — ezen beszédnek eredménye a francia tanuló ifjúságra, a herczeg szájából.” (Némelyik ember igen okos, szűkségből éreynt csinál.) Tehát az emberek között sem minden ember szájában igazság az igazság? s talán a perczegő lúdtoll azért haragszik, hogy az emberek abban a mi mondatik, nem azt tekintik, a „mi mondatik”, hanem inkább arra tekintenek, „ki mondja”? Így az emberek előtt nagyobb nyomatékkal bír egy báro sava, mint a szülei vagy tanári oktatás; s az igazság s tudomány egy trón számozlan születtet ember szájában nagyobb nyomatéku, ha történészen megtanulta, vagy maga fazehához nem szítja a tüzet, mint egy közönséges herczeg szájában.

Vagy azért zajong, perczeg, hogy ha már az emberek, az igazság s tudomány tekintélyének megalapítására „fénylő tárgyak” kellének, mint a csókának, saját esze sngalatának meghódolni nem akar; adjanak tehát az embereknek „aranyzáju” tanárokat, hogy

— Tornyai ur! Hiszszük, hogy nem fog velünk tartani, szólat meg bortól nehezült nyelvel a gondórhajz hirtelen barna gavallér, — majd itthon marad mulattani addig a házi kisasszonyt.

— De hogy is jöhetne, szólat meg a másik, hiszen a ki agarásnai akar, annak a lovat is meg kell tudni ülni, nem csak a vonót nyagkítani! Hahaha! rikácsoló borki szavakkal egy koppanhang!

Ede nyugalmat tetetett, bár az arcába tödült vér mutatta szenvedélyes felindulását! Illedelmesen fordult a házi urhoz s szavakkal:

— Ha a tisztelt háziur oly kegyes leend, hogy egy lovat nyergeltet számomra, én is ki fogok menni.

A házi ur szívesen felajánlotta számára egyik hátiparipját! Azután jó éjszákot mondott vendégeinek, s kiki álomra dől.

— Másnap épen a reggelit végezték, midőn a hátiparipjak és agarak elő lettek vezetve! A legszebb nyári napok egyike köszöntött be, éjjel egy kellemes, csöndös zápor verte el a port, s a reggeli úde levegőt mozgató híves szello mérsékli a nyári nap hevét, s lengette az udvarkert harmatgyöngyökkel csillogó lombjait és fűszálait.

A női társaság kivonult az erkélyre, míg a férfiak kileptek az udvarra. A nemes állatok toporzékolva türelmetlenkedtek, várván lovagjaikat. A többi lovaktól külön egy gyönyörű aranyszin pejsikó hánytá vetette a két kocsiat, ki a lovat alig bírták féken tartani.

Az ifjak már nagy részt lovaikon ültek, midőn a házi ur észrevette a felháborodott paripát!

— Hát ti mit akartok azzal a csikóval? Kinek nyergeltétek azt fel, hiszen azon még

valahára meghódoljon az ember az igazság s tudomány előtt; s ne kelljen neki szegény lúdtollnak az ember számára taposó malomfélé munkát végezni, mint a lakónak, százsor, ezerszer ismételve egy tárgyat, haszontalan leírogatni?

(Folyt. köv.)

Színházi szemle.

Csütörtök, szept. 23-án. A vasárnapok. Egressy Akos mint vendégszerelő mutatta be e darabban tehetségét. A darabnak igen nagy hátránya van a benne előforduló számos felvonás és változás, mely annak természetét és kívánt lebonvólódása elé kellemetlen, nehézkés akadályokat gördít, így a különben nem utolsó, s egykor a magyar színpadokon nagy hatással adott darab felfolyása hozzá számítva még a cselekmények módján fellül túltömöttség, fírasztó és szakadozott. Az igen fírasztó czímzserpegen Egressy Akos könyveden és ottthonosan mozgott, a s z e n e v e d é l y t és s z e n e v e t (pathos) mindvégig megtartotta. Sikerült és találó jelenetekben nem volt szegény. Maga e szerep keresztültelvé a szerzőnél tulzott, mivel nemcsak az iszonyúan undorító álarc alkalmazása, és a lélekzáródott helyzetekben nyilvánul, hanem ama tulfejlesztettség esztétésében is, melyeken hőset keresztül sanyargatja, melynél még a történeti hősi utafal való kapkodás sem menthetné ki a töltelet felvágást. — Legsikerültebb jelenetek közé számíthatjuk azt, midőn kedvesenl meg tudja királyi vérből származását. Alakítása kitünő volt. Szép színpadi alakjának hatását némely alászállítja sikámos nyelve, melyen pedig hód tud uralkodni, azt ugyan e darabban bebizonyította. — A többi szereplők, kivéve egykettőt, kik szerepeiket kevésbé tudták — elég híven igyekeztek megoldani hivatásukat. Közönség kevés számmal.

Szombaton, szept. 25-én. „Angotlányos” operette bérletszünetben adott Nyiregyháza szufolágis megelt ház előtt. A közönség jömlatott. Az énekek jól sikerültek, különösen jól játszottak Csátár és Mikei, Szathmáry, Liptai Laura és Csátáré.

Vasárnap, szept. 26. „Háromszékiszékely leányok.” A darabnak meséje a legegyszerűbb, hatása még annál is csekélyebb. Egy elpusztított falu leányai, hogy a férfiaknak terühkre ne legyenek, elmennek Brassóba szolgálni, ott a két legdelekrebb leány egyikebe egy előkelő embernek fia, a másikba egy síndius beleszeret. — Aztán egyik leányt megbecstelenítve végig hurcolják a városban, mire a székségyes fellázad, azután az igazságos polgármester lecsillapítja a szenvedélyeket azzal, hogy az előkelő embernek fiahoz, kit egymást úgy is szeretik, hozzáadja az ártatlan megbecstelenített székségyes leányt. Szathmáry, Jakabné, Liptai Laura érdemelnek dicseretet.

Hétfőn, szept. 27-ikén. „Makrancos hölgy.” Shaepeare jeles vigjátéka, Egressy Akos második vendégfellépésével. Egressy Akosról ismét dicserőlt szolhatunk. — Mig a drámban hátrányára van a sebes nyelvezet, itt épen helyén találjuk azt; szerpet nemcsak jól felfogta, de teljes hüségessé is keresztültelvé, azonban Kömivesné alakítása már nem volt minden kifogás nélkül. A makrancos hölgyet már látuk vidéki színpadon is kerek edekben keresztül rinni.

Nála a makrancoskodás helyett gyakran egyszerű pajzánodást látnunk, igazi hüség fel fogásban és kivételben ott mutatkozott, hol mint megszállított galamb férjének keblére simul, s az ártatlanságot szelvénylő növének

soha sem volt nyereg! Nyergeljeték le rögtön s nyergeljeték Tornyai urnak más lovat.

Az ifju urak nagyot nevettek, s megszóltak a gondórhajz gyerekek:

— Nos hadd lássuk lesz-e bátorsága a művészeknél megülni ezen bokros pegazust? Cziczekke az erkélyen elsápadt, reszketni kezdett.

Ede köröleg fordult a háziurhoz:

— Engedje meg nekem uram, hogy azon csikón mellessek önökkel agarásnai, mert kijelentem, hogy ha azon nem mehetek, akkor itthon maradok. S mielőtt a háziur válaszolhatott volna, Ede már a csikó mellett termett s oly gyakorlott ügyességel vetette magát a vadul túszgáló állat hátra, hogy egy ügyes műlovar is megbámulhatta volna.

Altalános eszűködés és udvárvalóság tört ki a szemléelők ajkán; a férfiak brávoztak, a nők az erkélyen tapsoltak. Cziczekke az öröm és remegés érzelmei alatt szíve nem tudott, s tekintetét még sem bírta levenni Ede-ről, ki midőn a lovon volt, szelidítőleg simogatta meg a fene állatot.

A paripa első pillanatban nem tudta mi történt vele, lábait remegett, karcsu szép nyakát perczegé hatotta, felemelen fajt és vadul horkantott! De nem sokáig maradt vesztge, lobogó sörénye, nímtha delejes folyam csapott volna közte végig, felborzodott, lobogó farkát magasra emelte, s mintha ki akart volna szökni a világból, oly iszonyt ugrott fel a magasba egy állóhelyéből, hogy a nők bátran keresztül karollhattak volna Ede nekét az erkélyről; a nők sikoltottak Ede pedig félelmet nem mutatott, de egészen kipirult arcczal figyelt a paripa mozdulataira! Midőn az első kísérlet megtette az állat s látta, hogy nem sikerül lovagját hátáról leráznai, elővette a probatét

okos tanácsokat osztogat. Jakabné, Komáromy stb. jól játszottak.

Keddén, sept. 28-án Mikei jutalmául az „Okos bolond” czímű színmű adották, Jelegető. — Mikei a Színpad társulatának zsebé és szorgalmas tagja, valóban nagyobb pártólást érdemelt volna. — A darab meseje röviden ez: A Hatosi testvérekre gazdag nagygyűnek után gazdag örökség meg. Hatosinak a kovácsnak (Komáromy) van egy ügyvéd fia (Csátár). A másik Hatosinak a gyámunk (Mikei) van egy gazdag gyámleánya. (Kömivesné) Az ifju Hatosi szerelmes az elhunyt nagynénre örökös fogadott leányába (Csátárné). Azonban a végrendeletre kíváncsi testvérek szelét veszik Márton gazdától, (Sántha) hogy az elhunyt a szobában levegő szekrényt örökfogadott leányára hagyta, így neki esnek a szekrény kiürítéséhez, melyből egy néhány tömött zacskó, a szobában levő vasas ládába rejtettek. — Most megjelen a végrendelet végrehajtója, s a Hatosi testvérek roppant fájdalma felolvassa, hogy nem a szekrényt, de a ládát hagyja a leányának, s a végrendelet végrehajtójától Hatosi, a gyámot nevezi ki, azon kikötéssel, hogy ha a leány 24 éves koráig a gyám beleegyezése nélkül férjhez megy, az örökség csak 24 éves korában adassék ki neki. A gyám már annak előtte másik gyámleányára nézve, kinek végrendeletben nagyon kikötés van, szerződést köt egy áron orossal. Kinzáival (Szathmáry) egy 20,000 forint kértre játsza a nót, a ki szerelmes egy fiatal gyermeki barátjába (Demidor), a fiatalok azonban kijátszák az öreg urakat, a Hatosi uram turpiszágát, ki második gyámleányát gazdag örökségért férjhez akarja venni, napfényre derítik. Ez örlötté teszi magát, hogy a leány sajnálja meg, azonban épen ezért fogja meg saját háloja, mert megkötözött, s mindaddig el nem bocsátják, míg a két házassági engedélyt alá nem írja.

Mikei különösen az álórúlis jelenetnél tün ki. Szathmáry a megszólalásig jól művészzel alakított. Kömivesné, Csátárné, Csátár stb. jól játszottak. Mikei virágkoszorúkkal és tapsokkal lett kiüntette.

ÜJONSÁGOK.

! Az új évnévny kezdetevel figyelmeztetve kérjük t. előzetőinket és hátrányosainkat, legyenek szívesek illemt-nyelveik pontosan és halad-ktalanul Vitéz Mihály pénztárnokhoz Kemeceésre (posta helyben) megküldeni, hogy a lap székküldésében zavar és akadály fel ne merüljön.

(*) Miután idősebb idősre újabb esetek merülnek fel, melyekről a volt kiadó által hátrányba sorozottak igazolják előzetési s egyéb hátrányait befizetését; végre sem tehetünk mást a végett, hogy a multal tisztába jöhecsünk, mint azt, hogy a hátrányosok neveit lapunkban kinyomattuk, mert csak is ez által véjük a számadási ügyeket végképen rendezőhatni.

(n) Képviseleti gyűlés tartott Nyiregyháza szept. hó 24-iken a városba nagyszerűben. A pénzügyi bizottság előterjesztése nyomán 30000 forintnyi újabb ideiglenes kölcsön felvétel engedélyeztetett. Több rendheli fellebbezett ügyekben a megyei bizottság által hozott határozatok, nevezetesen a Hibánfüle ház tetőzetére vonatkozólag az ügyiratok kiegyesztése; — Szathmáry Endre alapnevelő ügyében vizsgálat elrendelése. — Főúr Zsigmondnak a törvény rendes urjára utasítása, a nevelésügyi alapítványi kérdésnek a superintendentia előtérjesztése, tudomásul vétettek; illetőleg a Hibánfüle ház falainak megvizsgálása elrendelitetek, s a kisdödvő ügyben vizs-

második nemét, felállott egyenesen, mint egy gyertyaszál, hármát negyet lépett két lábán; azután első lábával nagyot kapaván a levegőben, azokkal a lovagokra nézve annyira veszelés bakugrással tett kísérletet, miközben magasra emelt farkához nagyokat rugott hátúlsó lábával!

— A szeremesetlen, bizonyosan vége lesz, megöli e tanulatlan csikó! kiáltott a házi ur! Cseledek 12 arany annak, ki e neki vadult csikót megfogja.

A cseledek odaszaladtak, de a felbőszült állathoz közéletlen nem lehetett, egyet a legmerészebbek közül már úgy megrugott, hogy másoknak kellett a veszelési rajcsúrtól elszállítani! Edének még mindig ott volt a bosszú állat hátán, arczáról a szokatlan erőlködéstől a verejték kövér cseppekben hullott alá! A nők közül a gyöngyöb idegzetek a terebe futottak, csak Cziczekke állott még ott roskadozva mamája mellett, s egy két bátrabb amazon. — A veszelés bakugrással, melyek közül 10 egymástól következő a legerősebb lovagiókat is leszkotta teríteni, még egye tartott! Edének fejéből kiesett a kalap, s úgy látszott, hogy nem sokáig bírja ki e fene jüteket! Most azonban a 16 végerőkötéssel egy iszonyt szokott, a heveder ketté szakadt, s Ede az ugrandózó ló hátán magadón kezdett! Lelékelenlente azonban nem hagyta el a szeremes, kirugta maga alól a nyeret, de egyszerűsind az egyszálit elvesztve feloldaira hanyatlott, ugy, hogy csak egy lábával s két kezével tartózkodott már a lovon.

(Folyt. köv.)

gáló bizottság küldetett ki Domján Sámuel, Majorszki Béla és Sütő József személyökben. — A földosztás lemondván tisztokrol, ez ugyne vonatkoztok szenvedelyes vita fejedotki ki, melyben sok erdekelit szot emelt, panaszok és serelemek emlitettek fel, s az illetok nagybö pontossagira utasitattvan, a lemondotak helyett Barzó János és Ambrus válszattak meg az illetó tisztviselök közremökösésével. — Olivastottat Führer Zsigmond fellebbezése a tanács azon végzése ellen, melyszerint hamisított borai orvosi megvizsgálás után az egészségére ártalmasoknak találtatván, megsemmisített rendeltettek. A tanács okadotlat határozata helyben hagyatott. — Neki azonban e határozat fellebbezése birtokon kívül (extra domini) megengedett.

— **Stupa Andor** szintársulata már csak okt. 5-ig marad városunkban. Mindenesetre kedvező pártolásra lett volna érdemes e jól szervezett társulat! Sajnos, hogy városunk mivelit közönsége nem feltétlen többé eddig kivívott jóhírnevére.

(—) **A mi ott nem újság.** — ismét veredök volt Halasz községben a Kistizsa mellett kocsmanál, még pedig ezuttal nem a harczvágyó legénység, hanem 16—17 éves síderekék közt s egyet oly derekasan e páloáltak, — mint velük tudatták, — hogy talán életben sem marad. Utóbb azonban, kérészköskövény ez ügyben, úgy értesültünk, hogy a sühancz pár nap múlva kihertve az úllapozart s esze ágában sincs itt hagyni a Bördöl és Tiszahát vidékét. — Hogy is mondja a példa beszéd? „Hozz pénz, nem vész el...”

(—) **Hol történt, hol nem?** — nem kérdés, hanem azért megtörtént, hogy bizonyos egyén ugyan azszót a másikat valami kérvény aláírására. „No ird alá hát bruder! már én is aláírtam, aztán mind ökö emberek irták alá.” „Dejzen bruder! ha te is aláírtad, akkor kétségbe kell vonnom szavadnak ütözését...”

(—) **Pokhálo-e a törvény,** mely csak a szunyogokat és legyeket fogja meg? reméljük, meglátjuk nem sokára. Demecserben egy cselel néjét gazdája a cséplőgéj tetejére küldött fel a napokban, hogy ott a kéréket adogassa az „etetőnek” A no megcsuszott, lába a gépbe esett s összezuzottat, úgy, hogy a szerencsétlen néhány napi kínos szenvedés után a kálloi kórházban meghalt. A szerencsétlenséget azon körülmény idézte elő, hogy a gép — dacára hogy a megyének szigorú rendelete van e tárgyban, nem volt korláttal elüávta a tetején lévő nyílás körül. Nevelti a szerencsétlenséget is, hogy az elhunytt hét aprót árvt s köztük egy cseccszópó kisedet hagyott maga után. — Nem szeretünk, ha ez ügyben netalán azt kellene mondanunk: „vak vagy-e te szent igazság?”

(—) **Lehet hogy túlzás,** de beszélik, — hogy Dombrádon is fordult elő ilyen baleset, és hogy mostanában körülbelül harminc egyént vittek a megyei kórházba, kik mindnyájan a gépek körül szenvedtek kisebb-nagyobb sérüléseket. Azt hisszük, nem ártana, ha a megye nem csak kiadná a gépekre vonatkozó rendeleteit, hanem illetök által utána is nézette a cséplés kezdeté előtt, ha vajon teljesítették-e a rendeletek, s a hanyagokat és makacsokat lehető legszigorubbán megbírsólná. Bizony bizony! kő csapást el lehetne így hártatni, s az a pénzriszából bejövő pénz, nagyon ráérne a kórházalra.

(—) **Nem tudjuk való-e?** de egy földmives panaszokodott elöttünk, hogy beteg gyermekéhez egyik megyei városból orvost vitetvén. Acsulap tanítványa tele víz forintot követelt s kevessebbel nem is elégedett meg, holott a község, melyben a beteg volt, alig két óra távolagságra fekszik lakhelyétől s a fuvart is a földész teljesítette. Ha az előadás igaz, mint 1825-ben a híres Nagy Pál kérdezte a klerustól: „Tiszteletök uraimék! ugyan mondják meg, nem lehetne-e olcsóbban üdvözölni?” itt is kérdésbe tehetjük az érdekelteket: „Uram, uram, nagy jó uram! ugyan mondja meg, nem lehetne-e olcsóbban meggyógyulni?”

(—) **Jóteremt jótettet — ne várj!** Nagy szükségbe lett volna a k-i zenebandának egy tágra, hiszen maholnap itt a szüret, de a névnapok és dísznötrök is közelegetnek, hol szerzenek már most egy alkalmas egyént? Épen a mint tudódnék, topp! kiáltás hozzájuk egy barna nyírtüvönözés, s ajánlikozik a zenekar kiegészítésére. Lón aztán, midőn az új tag képessége konstátalotat, nagy vendégtség kómpér pálnákából, esett hszból, az a finom avas is elcsuzott volna, ha nem hiányzott volna. A lakoma után a barna művészek eltávoztak, hogy folytassák a félbehagyott vilygvetést, tapasztást, kemenczerakást és más neimit a sárművészetnek. Midőn aztán este haza mentek az új cimzobra, kit otthon bagytak, hogy a darabokban próbálgassa magát, sehol sem volt, de nem volt ám eleség sem, ruha sem, elvitte azokat az embérségek „rom”, hogy a „devia” vigye el Plúthoz vacsorára, mint a károsult új magyarok kívánták dupla boszúságukban.

(—) **Lapunk legközelebbi számában** jelezve volt főispánunk irdyas fellebbe megyei területünk körülözölésére ellen. Igen helyesen, hanem azt már teljesléggel nem látjuk helyesnek, hogy azok, kiknek a dicséretes buzgalomról biztos tudomásuk volt, nem tartották érdemesnek, azt nyilvánosságra hozni lapjaink utján. Vagy azt hiszik, hogy a lapok hivatalosa csak a pletykálkodás, veszekedés s nem egyszerűsind a jónak és szépek kiemelése? Nagyon tévednek s nem tesznek a közügyeknek hasznos szolgálót!

(!) **A szineszek eltávözása után** ismét megnyílik a tér a müködött társulat előtt. Az eddigi tapasztalatok után teljesen megvagyunk felőle gyözödvé, hogy a tisztelt társulat meg fog felelni hivatalának. Az országban már minden jóvaló város rendezett előadásokat, vagy hangversenyeket a budai vizkórosultak javára, reméljük, hogy a társulat e nemes czállal kezdendi meg előadását. — Itthon is sok szüköségét tátoz ugyan, de a hazánk szíveben mutatkozó óriási kár még is előbbval. „Kétszer ad, ki gyorsan nyujt segélyt.”

(s.) **A helybeli, járásbíroságnál** (tisztel. a kivételnek) van eset, hogy az illeték egy félv muva sem mondatnak ki, a felebbizték ügyek pedig egy félv muva sem küldetnek fel a legnagyob sűrgetés dacára sem. Gyorsabb eljárást kérünk! (Beküldetés)

(s.) **Világot vet igazságszolgáltatásunkra** azon szomorú tény, mely legközelebb Szent-Mihályon történt. A végrehajtásnak tetlegesen ellentállottak, a felperes néjét a végrehajtott szendvedtetke, a pandurokat pedig szétverték. S midőn figyelmeztetve lettek, az igazságszolgáltatás közegét ki melyen compromittó kifizetésekkel nyilatkoztatták ki, hogy ok mit sem félnek tudják ok annak a módját, hogy ha elfogadnánk is, miként szabaduljanak ki. E tényről jegyzőkönyv vetettet fel, elvárjuk az illetököt az erélyes eljárását, mely által az igazságszolgáltatás alásnyívt tekintélyét visszaállítani hivatták. (Beküldetés)

(=) **Az első fagy** beköszöntött vidékünkön szept. hó 26-ikán virádoz, a káunt edényben lévő vizetök dupla feveg vastagságú jég képződött. A dohán egészen lefagyott, a szőlökben is igen sok a kár, a menyiben a megfagyott fűrtök megrohadtva lehullanak.

(=) **Vindszenti,** városunkban időz nyelvtanáry arányig igen csekély díjért hajlandó a ref. népiskolában német, vagy francia nyelven a gyermekeknek oktatást adni. Felvínyük e kedvező körülményre, úgy az egyházi előjárásig, mint az érdekelit szükéig figyelmét. A nyelvet ismeretlet a gyermekkorban legelőszöbör megkezdendi, s az illetök idovel sokkal sikeresebben képezhetik magukat e tekintetben, ha a nyelvi ismeretük már a népiskolában megvetették alapját.

(=) **Margitán van a boldog világ!** Mint értesültünk Margitán egy köböl gabona 3 ft 50—80 krajczar, legszöbör tiszta sziba 5—6 ft; csöves kukorica vökája 25 kr. A természetben családok a földművesek és még sincs árá! Szomorú világot vet e körülmény a pénz pangásza és a kereskedelmi viszonyok szánadozó voltára.

(=) **A szordai kétszer közlekedő vonatok** K-Várda és Nyiregyháza között kevésbé szöktak népek lenni mostanában, ebből sem vonhatunk le magunknak más következtetést, mint azt, hogy a kereskedelem mozgóat ereje a pénz nagyban szükken van.

(=) **Az „Uchatius”** ügyukat a közelebbi napokban bemutatják a delegátio tagjainak, hogy annál nagyobb kedvet kapjanak nevezett ügyök költségeinek megszavazására! — Koller tábornok volt az arzenálban a magyarzó és kaizant. Mit is mondana erre a paládi ember? (Csak ennyit: „tudják meg kendet, hogy lesz valaha valami!” Mi pedig azt mondjuk: várjuk a magyar jegybank felállítását — s kaptunk „Uchatius ügyut!” Adtál uram esőt, de nincs köszönet benne.” A „Vasárnapi újság” azt a kérdést veti fel, hogyha egy fél évvel később lett volna feltalálva az Uchatius ügy, mivel lett volna indokolva a hadi budgett megszavazása? Mi pedig azt kérdezzük, hogyha még egy fél évet késnek a magyar nemzeti bank létrehozásával, mivel fogják fedezni a megszavazott budgettét?

* **Pályázat.** Szabcsmegyében fekvő Nádudvar mezovárosban f. é. október 31-én megnyitandó 4 osztályú elemi iskolai 500 frt évi fizetéssel s lakással, vagy utóbbi helyett 100 frt lakpénzzel javadalmozott tanítói állomásra pályázat hirdettetik, felhivatnak azon t. oklevéles tanító urak, kik ezen állomást elnyerői ohahtják, miszerint eziránti minden lehető bizonyítványokkal felszerelt kérényeket hozzám f. évi október hó 18-ig küldjék be. Osváth Ferencz közégi iskolászkéi elnök.

* **A „Vasárnapi újság”** szeptember 26-iki száma következő tartalommal jelent meg: Donizetti (arcpek). — „A tarpataki völgyben” Költemény Fejzes Istvánót. — „Móor és Marsala hös” Eötvös Károlyót. — „A Karthausiak” a Svábhegyn (képpel). — Az örök hó vidékének növény világa (képpel). — Budapest földje. — Nyuzotki szomszédaink: — Szalay Józseföt. — Japán hajdan és most. (3 képpel). — A közös armádiáról. * Fővárosi tarca. Borostyani Nándortöt. — A hétről. — Irodalom és művészet, közintézetek, sakrovolt st. bendes rovatok. Ugyancsak „Franklins-társulat” kiadó-hivatalban (Budapest, egyetemutca, 4 dik sz.) megrendelhető: a „Képes Néplap” legelőszöbör hetilap a magyar nép számára, mulattató és taualóság tartalommal, s a hazai és külföldi politikát tárgyzó rendszerovattal. Előfizetési ára félve csak 1 ft.

* **„Az új idők”** című igen kedvelt vált hetilap (havonkénti dívat-fárcaival) (szep. 25.) száma a következő valogatott és érdekes tartalommal jelent meg: „A magyar jeunessé dörce.” Borostyani Nándortöt. „Nyár végén.” (eredeti költemény.) Da'mady Gyözötöt; „Egy yanus fardó idény.” (eredeti elbeszélés) Lukács Gusztávöt. „Estszökület.” (Heine költemény) Aucun fordításában; „Pillanatsi igazságok” (Vacano Emil igen szép érdekesírtöt elbeszélés) fordította B. Böttner Lina; „János kapitány ur elbeszéléséi.” Laboulaye „Con-

tes bleus” című munkájából); „A jelentéketlen ember.” (Bret Harte elbeszélésé.) Körösy László fordításában. „Irodalmi, művészet és társadalmi hírek.” A börtönökön: T. Olvasókönyv. Hymen, számréjvén, betű-talány, szikrák, (miadotték bármás jutalommal a megfötötölözítök számára), a kiadóhivatal postája, a szerkesztő nyilt válszai, vegyekék. Szerkesztők: Benedek Aladár. E csinos, tartalmas s a női igényeknek is megfelelő hetilap előfizetési díja egy negyedve 2 ft 50 kr, félve 5 ft. Félve előfizetöknek kéjputalom stb. Előfizetheti minden vidéki postahivatalnál és hiteles könyvnyásvát. Kiadói és szerkesztői hivatala: Budapest, zoldá-utca 10 sz. II. emelet 15 ajtó. — Ajánljuk e lapot a művelt közönség figyelmébe.

Nyirfalombok.

XIX.
(Tallér, mely nem tallér. — Más a névrték, más a forgalmi bees. — A ketkedő Tamás ágója emelkedik. — Regi közmondás a komáról. — A másik tábor. — Egy szö a generalishoz. — Hát a riadó éjének hol vannak? — Hang a magasból. — Nem kell nekünk ez a löve!

Ha — miként mi — te is túrelmes olvasó! meggedt már — nyeres javát, (mint a régiek szökták mondani), bizonyan emlékezi fogs; és ha még csak azt az életkört tapasztod, midőn a himlözötás mütétét gyermekeiden majdnem minden évben igénybe kell vennem, hídd el nekünk vén emberekné, hogy vót hajdan egy tallér nágyásig rézpénz, mely körrata szerint 30 krajczár értéket képviselt, a forgalomban azonban nem vót több 2 garas ára beszületésül s ezért suszter- és katonatalérmák is, de általában régi két garasosnak nevezetett. Hogy értékek e botrányos sülyözését mi okozta? nem tartozik ide, de közlönben is hosszú volna elbeszelné, s talán még el sem hinnék némelyek, mert bizony, bizony! furcsa história . . . mindössze is azért szerepeltejtük pár percze a nait idök ezen képmutató emléket, hogy beigazoljuk, miszerint a névrték és belbesz möröben különböző fogalmak, és hogy mi új képviselök mennyire Tamások helyük legyünk, ha az országgházban a zászlók jelgétit betű szerinti értelemben véve, akurunk egyik vagy másik táborhoz csatlakozni . . .

Itt van például néhány bus magyar, kik konzervatívoknak nevezik magukat. Hiszen ha valóban azok volnának! Még tán magunk is közéjük állanánk . . . hej! jó az az ő büze, ő bor, ő szaloma, ő pénz, no már az ő közsövény nem valami kívánatos! . . . a milyen sokan vannak, még talán hadnagyságot is kapnának náluk! Igen ám, de kövte kell hinni a komának, sokat olvastunk már mi kalózhajókról, melyek békés nemzetek lobogóját viselik, és csak az utolsó perczben tűzik ki a fekete zászlót, a pusztulás és halál gyzásos jelvényét . . . hátha ezek is majd később mutatják ki karmaikat! Jerünk tovább egy házzal!

No már ez a másik tábor tetszik nekünk! Kiprobált régi bajnok, lelkes harczvágyó új hösök, mindnyájan nyilt szissakkal és felment fível, fekete kantus irmagnak sincs köztöztük, tomjényszagnak se hirt se havna s zászlójukon magasztos jelszó: „szabadulység” . . . jertek barátim! sorakozunk e derék harczosokhoz, hiszen mi is rokonulnek vagyunk. De hogy azt ne gondoljuk, mintha talán kémekül jönnék ide, mondjuk el kerelen és minden utogondolat nélkül nézetekmet, megállástok két kézzel és egtervő örömrüssal fogadunk bennünket!

„Uram uram, generalis uram! mi valogatott legénység az ön zászlója alatt akarunk küzdeni. Nem kérünk kapitányságot, hanem csak egyszerű közlegények leszünk. Szemlemlék teljes erejével, karunk egész hatalmával fogunk küzdeni a szabadelvű eszmék érdekében. Önökökönk jelesül, hogy a címek általában törtölessenek el s a méltóságos főrendek, addig még szerepelnek, elégedjenek meg az 1848-ban szokásos megszólítással: tisztelt felsőházi! . . . hogy a lotterák és bármilyen nevezendő szerezésejatekötök, mint az állam méltóságával össze nem tértó intézmények szüntetessenek be azonnal. . . hogy a zárdák, mint a társadalom érdekével möröben ellentétes helyiségek, zárrassanak be s közhasznu czelokra fordítsanak. . . hogy a döhányegedárság ravatala felett mondassunk el, és pedig mielebb: „requiescat in pace!” ha ugyan nyughatnak békében ö kezelyme, midőn életében anyyi visszaélésnek, gonoszagnak, és erkölcsrontásnak vót szülőnyája. . . hogy egyelőre a békebíró intézmény létesítessék minél szélesebb körben, később pedig teljesüljön Billand Varennes konventag óhajja: „semmi törvényczék, csak válszotott bírák!” . . . hogy az uszora iszonyú átkának ellensúlyozal az ország minden jelentékenyebb községében, állami segélyezés mellett is, ha kell — népbankok állítsanak fel, fedhetlen jellemű igazgatóisság . . . hogy a katonaságnak úgy szölgáltat ideje, mint létszáma lehető legkisebber szállítassék, mintán az eddigi rendszer mellett maholnap nem lesz a hadseregenk mit védenie. . . hogy az állam ne csak saját és büntetni tudjon, hanem az apólast és jutalmazást is ismerje köntességül. . . hogy a törvény, eltörölve az eddigi slendrián szökástöl, ne gördsiten ezzer meg ezer akadályt a házassági viszonyok kötésé és oldása elé. . . hogy az igazságszölgáltatás ne legyen póközvet, mely csak az apró legyeket és szunyogokat fogja meg, a nagy dongókat és lödárásokat nem. . . hogy az állam ne túrtjön az államban államot, mely örökösen oda kacsint.

gat, hova a harangok nagyböjt végén szöktak záradokolni. . . hogy az iskolatörvények mellé egy kis anyagi jöllet is jusson a népnek, hiába! ha kenyér nincs, nincs tudomány! hogy a képzélhellen visszazökés a csöködnél erélyesen orvoslotsanak. . . hogy az anyiszor megígért s gyanyananzszor elődözött magyarban nem hólnap, de ma létesítessék. . . hogy a „sine cura” állomások szüntessenek meg. . . hogy a méltatlanul fizetett nyugalmaikkal azonnal vonassanak el azöktől, kik ahiagnak más forma díjat érdemelnek. . . hogy a börtönrendszer jelen nyomorult helyzetéből kiemeltessék. . . hogy a „halbanks” — halb-rechts” egydül illetékes helyén, vagyis „tul az óperenzián” legyen érvényes. . . hogy az eddigi gyakorlat majdnem híhetlen fonákiságával szakítsa, a gabona, repce, szöllő el-fagysága, vagy aszály általi megsemmisülésé is soroztassék az elemi csapások közé. . . hogy az adóbehajtás akkor eszközöltessék, mikor van rá alap, és olyan egének által, kik a mi vértünköl való vére, nem pedig valami alligatör buszszököt — vagy busa constructor — östöl törtöztököt idegen. . . hogy a családötlöközök közháznu és országos érdekek cselekvényre jogosítsassanak fel, de öst örösen köteleztessenek azok is, kik attól ez ideig szögironatválták felsöbbségölöz. . . hogy a nők, legalább öt évenként kértvén, hatalmaztassanak meg, maguknak férjert kézni (teringettél! beh sok stólt kapnának abban az esztendőben a páterek!) . . . hogy a szögny megsemmisödött jáger emberek mentessenek fel a vadászati enged. mégred drága takácsja alól s legfeljebb egy pár nyulat legyenek kötelesek az állam konyhájára évenként beszülgáltati, vagy pedig egy rökát, hanem persze nem olya lábatlant. . . hogy a kinek három eladó ledánya van, semminniú adó fizetésére ne könyseritessék, — fizet az kölömben is eleget, s még hozzá a fejfájás, szödelés, ödálnyálalás is eléggé kínozza, kiváit úgy vásárok előtt, majlisok és farsangban. . . hogy az országos képviselöket nem a külföld itéleten majomlásával s doctrinair eléget ingatag alapján, hanem népnök valódi szükéségeit, fejlettségét fokozata és meghamisítatlan aspirátioi figyelembe vételével alkossa a törvényeket s alkossion minél kevessebbet, de annál jobbat. . . hogy általában a hatalom és hivatal emberei, legyenek bár miniszterek vagy constaberek, ne higgyék, hogy a közönség van ö értöket, nem pedig ök a közönségöt, a souverain népért . . .

„Mi a tatár! hiszen még csak egy árva vívát” — sem hangzik felénk! Mindenki halgat és beüti a fejét. . . Ah! a generalis válszot! . . .
— Jaj amice! beh nagy fát mozgat, söt nem is nagy fát, hanem nagy fakát. . . egy egész erdöt! Tudánk mi jól, hogyan kellene, — de ha nem lehet! Pedig nem lehet! Hanem türelmet! Türi és várn! Várni legalább is néhány évig, akkor majd megállssuk, mit tehetünk, ha ugyan addig azt nem zöjűk füleinkbe: szállj le Balázs paripadról! . . . azt azonban előre is nyilvánítjuk, hogy némely szerény vágyaik irányában öni fogunk a szerkesztök elváltzatlan jógvával, a vörös ceruza használásával, — a többire nézve pedig reméljük a legjobbat az idötöl!
— Az idötöl? Hogy is mondatja Hamlettel Shakespeare?
„Mikorra megöni a fű, — akkorra megdöglik a li. . .”
Jerünk ismét tovább egy házzal!
—z.—y.

Felelös szerkesztök: **LUKÁCS ÖDÖN.**
Pénztárnök: **Vitéz Mihály.**

Haszonbéri hirdetés.

A kis-kállai határban mintegy 300 holdat tevő, jómönőségű szőlő és kaszáló-föld, továbbá a nyiregyházi-báthori közt mentő N.-Kálló városhoz 5 percznyi távolagságon fekvő jókarban lévő fűrdő-helyiség (Elysium) a szükséges épületekkel, egy igen jóvalémező vízi malommal, a faluban fekvő cselédházakkal, — kitűnő pinczével együtt — 3—6 évre a legjobb feltételek mellett minden perczben szabadkézből kiadó.

Bövebb tudomást szerethetni alóirt tulajdonosál Demecseren Szabolcsmegye- és Kis-Kállóban.
Elek Emil.

Arlejtési hirdetemény.

A nyiregyházi kir. törvényszék helyiségeiben lévő kökállyhának (száma 28) vas-lemez csövelkelt ellátására emelt pályázat nyitattik.

Felhivatnak mindazok, kik e munkát elvállalni szándékoznak, hogy folyó évi október hó 11-én délelötöl 10 órakor a törvényszék irodagatósságánál 20 frt bánompénzzel el-látva jelentkezzenek.

A minta és feltételek ugyanott a hivatalos órákban megtekinthetök. Zárt ajánlatok is elfogadhatók, az arlejtés megkezdéséig a 20 frt bánompénz csatolása mellett.

Nyiregyháza, 1875. szept. 30.
Felsöbök engedélyvel
Bajnos József,
irodagató.

Arlejési feltételek.

Kótaj községének f. évi 22. sz. megyei határozat értelménél fogva az 1872 évi VIII t. cz. 33. §-ának mellőzésével a szabad ipar korlátozása, a husmérés útján megengedett-vén, annak árlejési útján leendő kiadására a következő pontok megtartása mellett ezenel pályázatot hirdet.

- 1.) Husmérés jog minnuendo árlejés útján zárt levélbeli ajánlatok mellett egy évre szerződés útján adatik ki.
- 2.) A husmérés csak olyan levágott marha husából lesz eszközölhető, melyben legalább 20 font fagygu van.
- 3.) Ha a legalsó fagygutartalom a levágott marhában nem volna meg, a hus ára a hus látó bizottság által leszállított aránylag a minőséghez.
- 4.) A székgyáza a zsidó hitközség met-szojének a vágásért heti általányt fizetni tartozik.
- 5.) Igaz súly, s előzékeny bánás a község irányában kikötetik.
- 6.) A juhust illetőleg a jó minőség szinté kikötötték s az arra nézve, a marhahushoz hasonlólag ajánlatot tartozik tenni a vállalkozó.
- 7.) Ezen pontok biztosítására 200 frt vagy készpénzben, vagy állampapírban, vagy két jöhető kezes aláírásával ellátott váltóban teendő le.
- 8.) Az árlejés biztosítására minden ajánlatban 50 frt vadium teendő le.

9.) Az ezen pontok elleni vétségek minden felelőzős kizárásával a helybeli községi képviselők által ítéltnek meg, s az ítéletek a megyei közegek által is végrehajthatók.

10.) Az árlejési ajánlatok f. évi okt. hó 17. éig a községi főbíróhoz adandók be.

(2-3)

Pályázati hirdetés.

A kótaji volt jegyző elhalálozásával üresedésbe jött jegyzői állomásnak pályázat utján betöltésére folyó évi okt. hó 31-dik napjának délutáni 3 órája Kótaj község közházához, a pályázatban részt venni óhajtók azon kijelentéssel hivatalnak meg: hogy az 1871. XVIII. t. cz. 74-ik §-a értelmében felszerelt pályázati kérvényeiket, folyó évi okt. hó 25-ikéig, alírott szolgabíróhoz multhatlanul beadják, és hogy a betöltendő jegyzői állomás, a tisztességes lakáson kívül 400 frt készpénz fizetés, és 4 kat. hold föld beszámítás nélküli haszonvételből álló javadalommal van össze kötve.

Kelt Kemeccsén, szept. hó 30 -1875.

Krasznay Péter
szolgabíró.

(1-3)

Hirdetmény.

A kemecsei regale jog a jövő 1876. april 24-én letelvén, újból 3 évi haszonbérbe adása e folyó évi nov. hó 7-kén reggeli 10 órakor fog megtartatni, — mire nézve a bérleti óhajtók azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy 10%-tes bánatpénzzel jelenjenek meg. — Kikiáltási ár 2000 frt, a feltételek addig is alírott nál bármikor megtekinthetők.

Krasznay Péter,
földesuri megbizott.

(2-3)

Regale bérlet.

Gégény községében az italmérsi jog gyakorlata f. évi október hó 17-én d. e. 11 órakor alírott lakásán tartando nyilvános árverésen az 1876-ik év janár 1-től kezdve 3 egymásutáni évre haszonbérbe fog adatni, melyre is a bérleti szándékok 150 frt bálnompénzzel ellátva ezenel meghivatnak.

Batta Ignác,
földesuri megbizott.

(2-2)

Arverési hirdetés.

Néhai Megyery Pál hagyatéki esődtömegéhez tartozó v. megyeri összes ingatlanok s királyi kisebb haszonvételeknek köz árverés útján eladatása, minthogy f. évi aug. hó 30-án a nevezett ingatlanokért becsáron felül nem ígértetett; a szept. 30-ra jelzett 2-dik határ idő pedig az izraeliták ünnepe esik, folyó évi október 7-kének reggeli 10 órájára a helyszinére v. megyerre a község házhoz az elébbi árverési feltételek mellett, akik tüzetik ki, hogy ezen árverésen a kikiáltási becsáron alól is eszközölteni fog. — Az árverési feltételek Megyery Gábor tömegdunduoknál N.-Kállóban és Krasznay Gábor választmányi tagnál megtekinthetők lesznek.

Kelt Nyiregyházán, 1875. szept. 14.

Megyery Gábor
tömegdundok.

(2-3)

Neuschestrasse 20. sz. Boroszló. Neuschestrasse 20.

Mindenféle állomást keresők
elhelyezést kapnak
bel- és külföldön ugy rögtön, mint később

A „NORDSTERN“
központi tudakozó intézetben
Boroszlóban. (1-10)

Tudakozódhatni térti bélyeggel ellátott levélben.

Allomást adóknak szabad koszt.

20 22 24 25 27 kros eladás.

ELSŐ
Budapesti nagykereskedői bizományi raktár
KATZ T.,
Kublerinó-féle házban, Gredik és Tester-féle czukrárszának átellenében.

Van szerencsém a nagyérd. közönséget ezenel tudósítani, miszerint egy Pesten székelt, egyike a legnagyobb és legjobb hírnévnek örvendő kézmű árus nagykereskedő czéz — helybeli bizományi raktárral bizattam meg.

Azon kedvező helyzetben vagyok, hogy a t. cz. vevőimet, akár nagyobb akár kisebbzerű vételeknél oly kedvezményekben részesíthetem, a minőket itt helyben senki sem nyújthat — gazdag választéku mindennemű ruha, függöny és nadrágszövetek, Creton, Mousselin, Battiste és minden szinezetti francia ing, Percail, — szélességű Chiffon vásznak, toual, hollandi, creas és pamutvászna, — minden szinezetti párnahajnak való czérna kanavásznak, törökös s tányérekendők, francia Mousselin és angol foulard kendők, fehér s szines vászon zs-bekendők, fehér s szines baretok, harisnyák, szalagok — és még más többféle árukkal dusan felszerelt raktárral pedig, minden hozzám intézett megrendelésnek azonnal megfelelehessek.

A midőn még kérném itt jegyzet árakból azon meggyőződést szerzeni, hogy velem senki sem állhatja meg a versenyt, nagybecsű látogatását, kikérem — egyelőre a legszilárdabb kiszolgáltatásról biztosítom és kiváló tiszteltetl maradtam.

A nagyérdemű közönségnek.
Nyiregyházán, 1875. év február hóban.

Alázatos szolgálja.
KATZ T.

(23-?)

20 22 24 25 27 kros eladás.

**Első magyar központi
mező és erdőgazdászati közvetítő intézet**
Budapest, Dorottya-utca 12 sz. I. emelet.

A mező és erdőgazdászati közvetítő intézet f. é. ápril elején kezdte meg működését. A mező és erdőgazdászati-üzletforgalmának emelése és előmozdítása czéljából. Működési köre következő csoportokra osztályozható. **Elvállalja:** gazdaságok felügyelését, korszerű berendezését, vető rendszerek megállapítását, birtokok rendszeres szakavatott megbecsülését és évi számadások felülvizsgálatát. A t. gazdalközönség képviselét üzleti dolgaiban.

Közbenjár: birtok adás-vételek, bérlemény, esere és birtok eldarabolások eszközlésénél, kölcsönök szerzésénél, jelzálogi biztosíték mellett. Mindennemű gazdasági és erdőeseti nyers termények és iparcikkek, borok, valamint t-karmánymagok, hus, tej és gyapjuterelő tenyészállatok, gazdasági gépek és eszközök, mesterséges trágya-anagyok stb. **eladását és beszerzését bizományban teljesíti.**

Továbbá foglalkozik az intézet gazdasági és erdőeseti tiszték, okleveles gépészek és kertészek elhelyezésével **előleges díj nélkül,** végre nevezetesebb gyárak és czegek ügynökségét szaktárgyakban elvállalja.

SZÁVOSZT TESTVÉREK

képviselői az első magyar központi mező és erdőgazdászati közvetítő intézetnek.
Budapest, Dorottya-utca 12 sz. I. emelet.

NB. Ugyanott elő vannak jegyezve: eladásra nagyobb és kisebb birtokok. Árúk: 30,000-tól 900,000 frtig. Különböző erdőterületek és jeles borok. — Állást keresnek: gazdasági és erdőeseti hivatalnokok, kipróbált gépészek. — Kibérletre: több kisebb birtokok kerestetnek.

Az első magyar központi mező és erdőgazdászati közvetítő intézet Budapest, Dorottya-utca 12 ajánljuk a t. gazdalközönségnek termények legmagasbb áron eladására. **ugyszintén a gazdasághoz szükséges mindennemű iparcikkek, gépek, stb. legolcsóbb gyári ár ni beszerzésére, kezeskedvén a rendelmények pontos eszközléscéért.**
(3-5)

27 27 27

Ujjonnan érkezett árucikkek
a 27 krajczáros
első bécsi
KARTONFESTO GYÁRI-RAKTÁRBAN.
Helyiség: a nagydebreczeni utcán levő Kerekréty-féle új házban.
Tálalhatók különféle czikkek, melyeknek minősége és szilárdságáról mindenkor kezeskedünk, egyenlő árban

27 krajczával
válogatva darab-, rőf- és páronként kaphatók.

Különös tudomásul
Legujjabbán Bécsből érkezett legfinomabb divatosabb, tavaszi s egyéb kelménket ajánlhatjunk.

Tessék meggyőződni személyesen.
Ez tizlet választékban még a bécsi bazárokat is tul haladja!
Szives pártolást kérve, maradunk teljes tisztelettel.
bécsi első
kartonfestő gyári raktár

(27-?) Nyiregyházán, nagydebreczeni utca, Kerekréty-féle új házban.

27 27 27